

61973J0187

**HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 28 MAI 1974***

Odette Callemeyn

împotriva

statului belgian

(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulată de Tribunal du travail din Tournai)

Cauza 187/73

În cauza 187/73,

având ca obiect o cerere adresată Curții de Justiție, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Tribunal du travail din Tournai pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

ODETTE CALLEMEYN, soția lui R. VERBEKE, cu reședința în Mouscron (Belgia),

și

STATUL BELGIAN, reprezentat de ministrul securității sociale, Bruxelles,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea dispozițiilor Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO 1971, L 149), în special în ceea ce privește indemnizațiile pentru persoanele cu handicap,

CURTEA,

compusă din R. Lecourt, președinte, A. M. Donner și M. Sørensen, președinți de cameră, R. Monaco (raportor), P. Pescatore, H. Kutscher și C. Ó Dálaigh, judecători,

avocat general: G. Reischl

grefier: A. Van Houtte

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1. Întrucât, prin hotărârea din 27 noiembrie 1973, primită la grefa Curții la 7 decembrie 1973, Tribunal du travail din Tournai a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, întrebări preliminare privind interpretarea anumitor dispoziții ale Regulamentului nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO 1971, L 149);
2. aceste întrebări sunt adresate în cadrul unui litigiu privind refuzul statului belgian de a acorda reclamantei în acțiunea principală, de cetățenie franceză, căsătorită cu un cetățean belgian și având reședința în Belgia, beneficiul Legii belgiene din 27 iunie 1969 privind acordarea de indemnizații pentru persoanele cu handicap, pe motiv că persoana în cauză nu îndeplinește toate condițiile legale prevăzute de această lege, precum și de Acordul Interimar European din 11 decembrie 1953 privind sistemele de securitate socială pentru bătrânețe, invaliditate și urmași;
3. întrucât, prin prima întrebare, se dorește să se afle dacă avantajele menționate la articolul 4 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 includ măsurile prevăzute de o legislație națională care acordă indemnizații persoanelor cu handicap, în măsura în care aceste măsuri privesc lucrătorii;
4. întrucât, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1), Regulamentul nr. 1408/71 se aplică tuturor legislațiilor referitoare la ramurile securității sociale, astfel cum sunt definite de această dispoziție;
5. întrucât, pe de altă parte, alineatul (4) de la același articol prevede că regulamentul nu se aplică „asistenței sociale și medicale”;
6. întrucât, deși poate să pară de dorit, din punct de vedere al aplicării acestui regulament, să se facă o distincție clară între sistemele legislative referitoare la securitatea socială, pe de o parte, și la asistență, pe de alta, nu se poate exclude posibilitatea ca, din cauza categoriilor de persoane, a obiectivelor și a normelor de aplicare cărora li se aplică, anumite legislații să aparțină simultan uneia sau alteia dintre cele două categoriile enumerate, împiedicând astfel o clasificare globală;
7. întrucât, prin anumite caracteristici, o legislație privind acordarea de indemnizații persoanelor cu handicap aparține domeniului asistenței sociale – în special atunci când consideră starea de nevoie drept criteriu esențial de aplicare și face abstracție de orice cerință privind perioadele de activitate profesională, apartenență sau contribuție – aceasta se aseamănă, cu toate acestea, cu securitatea socială în măsura în care, prin renunțarea la

evaluarea individuală, specifică asistenței, aceasta conferă beneficiarilor o poziție definită în mod legal;

8. întrucât, ținând seama de definiția largă a categoriilor de beneficiari, o astfel de legislație îndeplinește în realitate o funcție dublă ce constă, pe de o parte, în garantarea unui minim de mijloace de subzistență pentru persoanele cu handicap aflate complet în afara sistemului de securitate socială și, pe de altă parte, în asigurarea unui venit suplimentar pentru beneficiarii de prestații de securitate socială, care prezintă o incapacitate permanentă de muncă;
9. întrucât în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (b), Regulamentul nr. 1408/71 se aplică tuturor „prestațiilor de invaliditate, inclusiv cele destinate menținerii sau îmbunătățirii capacității de obținere a unor venituri”;
10. întrucât, în conformitate cu articolul 1 litera (t) din același regulament, prin „indemnizații” trebuie să se înțeleagă, în sensul cel mai larg, toate tipurile de prestații, „inclusiv toate elementele acestora plătibile din fonduri publice, creșteri de revalorizare sau alocații suplimentare, sub rezerva dispozițiilor de la titlul III”;
11. întrucât în aceste condiții, în ceea ce privește un lucrător salariat sau asimilat care beneficiază într-un stat membru de o pensie de invaliditate, o legislație care garantează persoanelor cu handicap un drept la o „indemnizație” protejată prin lege intră, în ceea ce îi privește pe acești lucrători, sub incidența domeniului securității sociale, în sensul articolului 51 din tratat și al reglementărilor adoptate ulterior, chiar și atunci când o astfel de legislație ar putea să nu se încadreze într-o astfel de caracterizare în măsura în care vizează alte categorii de beneficiari;
12. întrucât dificultățile pe care le-ar putea genera aplicarea legislației comunitare acestor dispoziții nu ar putea aduce atingere drepturilor de care lucrătorii menționați la articolul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71 beneficiază în temeiul principiilor legislației sociale a Comunității;
13. întrucât acesta este cazul în care persoanei, lucrător în sensul articolului 1 litera (a) menționat anterior, care intră, în temeiul unei activități profesionale anterioare, sub incidența sistemului de securitate socială al statului membru a cărui legislație privind garantarea unor indemnizații pentru persoanele cu handicap este invocată;
14. întrucât articolul 7 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1612/68 al Consiliului din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în interiorul Comunității (JO 1968, L 257) prevede că lucrătorul resortisant al unui stat membru beneficiază, pe teritoriul celorlalte state membre, „de aceleași avantaje sociale și fiscale ca și lucrătorii naționali”;
15. întrucât este necesar, prin urmare, să se răspundă la prima întrebare că prestațiile menționate la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 le includ pe cele prevăzute de dispozițiile naționale de acordare a indemnizațiilor pentru persoanele cu handicap, în măsura în care aceste

dispoziții vizează lucrătorii în sensul articolului 1 litera (a) din acest regulament și le conferă acestora un drept, protejat prin lege, de acordare a unor astfel de avantaje;

16. întrucât, prin cea de-a doua întrebare, se dorește să se afle dacă Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 se substituie Acordului Interimar European privind sistemele de securitate socială pentru bătrânețe, invaliditate și urmași, semnat la Paris la 11 decembrie 1953 și menționat la articolul 7 din regulament, în măsura în care acesta este mai favorabil pentru cei îndreptățiți;
17. întrucât, în conformitate cu articolul 6 litera (a), Regulamentul nr. 1408/71 înlocuiește, în cadrul domeniului de aplicare personal și al domeniului de aplicare material, sub rezerva dispozițiilor articolelor 7, 8 și 46 alineatul (4), dispozițiile oricărei convenții de securitate socială care creează obligații: „a) [...] în mod exclusiv pentru două sau mai multe state membre”;
18. întrucât în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71, dispozițiile acestuia nu aduc atingere obligațiilor rezultate din acordurile europene interimare privind securitatea socială încheiate la 11 decembrie 1953 între statele membre ale Consiliului Europei;
19. întrucât, de altfel, articolul 5 din acordurile interimare europene prevede că acestea nu derogă de la dispozițiile actelor normative naționale, ale convențiilor internaționale sau ale acordurilor bilaterale sau multilaterale care sunt mai favorabile pentru cei îndreptățiți;
20. întrucât aplicarea Regulamentului nr. 1408/71, preferată aplicării acordurilor interimare europene, în măsura în care acesta este mai favorabil decât respectivele acorduri pentru cei îndreptățiți, nu aduce atingere obligațiilor care decurg din aceste acorduri și, astfel, nu poate încălca dispozițiile articolului 7 alineatul (1) litera (b) din regulament;
21. întrucât, din aceste motive, trebuie concluzionat că, în ceea ce privește sfera de aplicare *ratione personae* și *ratione materiae*, Regulamentul nr. 1408/71 este preferat Acordului Interimar European privind sistemele de securitate socială pentru bătrânețe, invaliditate și urmași, semnat la Paris la 11 decembrie 1953, în măsura în care acest regulament este mai favorabil decât acordul menționat anterior pentru cei îndreptățiți;

Cu privire la cheltuielile de judecată

22. Întrucât cheltuielile efectuate de către statul belgian, Guvernul Republicii Italiene și de către Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări;
23. întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată;

pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de Tribunal pentru Litigii de Muncă din Tournai prin Hotărârea din 27 noiembrie 1973, hotărăște:

1) Prestațiile menționate la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 le includ pe cele prevăzute de dispozițiile naționale care acordă indemnizații persoanelor cu handicap, în măsura în care aceste dispoziții vizează lucrătorii în sensul articolului 1 litera (a) din acest regulament și le conferă acestora un drept, protejat prin lege, de acordare a unor astfel de avantaje;

2) În ceea ce privește sfera de aplicare *ratione personae* și *ratione materiae*, Regulamentul nr. 1408/71 este preferat Acordului Interimar European privind sistemele de securitate socială pentru bătrânețe, invaliditate și urmași, semnat la Paris la 11 decembrie 1953 și menționat la articolul 7 alineatul (1) litera (b) din regulament, în măsura în care acest regulament este mai favorabil decât acordul menționat anterior pentru cei îndreptățiți.

	Lecourt		Donner		Sørensen
Monaco		Pescatore		Kutscher	Ó Dálaigh

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 28 mai 1974.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
R. Lecourt